

PPZ-KP-OENV-2018/024596-008

Bratislava, 20.06.2018

Zápis

z pracovného rokovania s mimovládnyimi organizáciami k prípadom použitia otrávenej návnady ako spôsobu usmrcovania voľne žijúcich živočíchov

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, 20.06.2018.

Prítomní: plk. Ing. Mário Kern

kpt. Mgr. Eva Struhárová

por. JUDr. Dušan Macák

Ing. Bibiana Kapustová (Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR)

Mgr. Lucia Deutschová (Ochrana dravcov na Slovensku)

Mgr. Slávka Doktorová (Ochrana dravcov na Slovensku)

Ing. Zuzana Guziová (Ochrana dravcov na Slovensku)

Jozef Chavko (Ochrana dravcov na Slovensku)

Ing. Tibor Krajč, PhD. (Slovenský rybársky zväz – Rada Žilina)

Mgr. Katarína Grichová (Lesoochranárske zoskupenie VLK)

Mgr. Dan Hart'anský (Asociácia strážcov chránených území Slovenska)

Mgr. Dušan Marko (Asociácia strážcov chránených území Slovenska)

Ing. Martina Hustinová (Slovenská poľovnícka komora)

Slavomír Kiss (Stráž prírody)

Matej Medveď (Stráž prírody)

Mgr. Jozef Lengyel, PhD. (Štátna ochrana prírody SR, S CHKO Dunajské Luhy)

Mgr. Andrej Somora (Štátna ochrana prírody SR, S CHKO Dunajské Luhy)

Mgr. Viktor Prachár (Štátna ochrana prírody SR, S CHKO Malé Karpaty)

Michal Mádel (Bastion Comorra, n.o.)

PaedDr. Imrich Šuba, PhD. (Slovenská poľovnícka komora)

Ing. Elena Tomovčíková (Environmentálna poradňa Studnička)

Program:

1. Otvorenie pracovného rokovania.
2. Prezentácia riaditeľa odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality o súčasnom stave rozoberanej problematiky.
3. Predstavenie opatrení prijatých na úrovni Policajného zboru.
4. Diskusia k možnostiam zefektívnenia vzájomnej spolupráce.
5. Záver pracovného rokovania.

K bodu 1

Pracovné rokovanie otvoril privítaním všetkých účastníkov riaditeľ odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality úradu kriminálnej polície Prezídia Policajného zboru (ďalej len „odbor“) plk. Ing. Mário Kern, ktorý uviedol dôvody, pre ktoré bolo pracovné rokovanie zvolané, informoval prítomných o zrealizovanom medzirezortnom pracovnom rokovaní s dotknutými orgánmi presadzovania práva a odbornými organizáciami. Následne plk. Kern poukázal na alarmujúcu bezpečnostnú situáciu a prezentoval opatrenia, ktoré Prezídium Policajného zboru (ďalej len „P PZ“) začalo podnikať v tejto súvislosti.

K bodom 2 a 3

Plk. Kern prítomných uviedol do problematiky predstavením prezentácie, ktorú pracovníci odboru, zaoberajúci sa dotknutou problematikou, spracovali pre účely tohto pracovného rokovania.

Úvodom prezentácie plk. Kern uviedol konkrétny účel pracovného rokovania – informovanie všetkých zástupcov zainteresovaných mimovládnych organizácií o aktuálnej situácii, zefektívnenie vzájomnej spolupráce v tejto oblasti a prostredníctvom činností mimovládnych organizácií zameranie pozornosti aj na vzdelávanie a osvetu odbornej a laickej verejnosti v rámci možností zainteresovaných inštitúcií. Súčasne oboznámil prítomných so štátnymi subjektmi majúcimi kompetencie v inkriminovanej oblasti, spolu s krátkym predstavením ich úloh v procese odhaľovania a dokumentovania tohto druhu trestnej činnosti. Plk. Kern taktiež poukázal na možnosti a samotné činnosti mimovládnych organizácií v danej problematike.

Plk. Kern následne prezentoval konkrétne opatrenia, ktoré Policajný zbor (ďalej len „PZ“) prostredníctvom príkazu prezidenta PZ upravujúceho postup útvarov PZ v prípadoch použitia otrávenej návnady aplikoval. Taktiež uviedol, že nakoľko ide o interný akt riadenia PZ, nebude tento dokument verejne zdieľaný.

Pre potreby vypracovania metodického usmernenia k postupu útvarov PZ v prípadoch použitia otrávenej návnady, ktoré je súčasťou vyššie uvedeného príkazu prezidenta PZ, odbor spracoval štatistický prehľad tejto trestnej činnosti za časové obdobie rokov 2006 – 2017 a samostatne za rok 2018. Štatistické spracovanie formou tabuliek a následného vyhodnotenia

plk. Kern prezentoval účastníkom pracovného rokovania. Zástupcov mimovládnych organizácií plk. Kern upozornil na fakt, že nie všetky incidenty, ktoré nesú znaky potenciálnej otravy, o ktorých majú vedomosť mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti ochrany prírody, sú trestným činom a figurujú v tzv. policajnej štatistike.

Účastníkom pracovného rokovania plk. Kern prezentoval skúsenosti zahraničných kolegov, o ktorých má odbor informácie, nakoľko sa jeho pracovníci aktívne podieľajú na medzinárodnej spolupráci aj v tejto oblasti.

Časť prezentácie bola venovaná oblasti bezpečnosti vo vzťahu k zasahujúcemu personálu, resp. osobám prítomným na mieste nálezů – plk. Kern uviedol najmä nebezpečné vlastnosti konkrétnych jedov, ktoré sú na výrobu otrávených návnad používané.

Posledným bodom prezentácie pripravenej odborom boli problémy aplikačnej praxe, s ktorými sa odbor počas monitorovania jednotlivých prípadov stretol, predovšetkým odbornú náročnosť problematiky, časté neodborné zásahy nálezcov narúšajúce miesto činu, náročné dokumentovanie prípadov zo strany PZ - práca v teréne, trestná činnosť v exteriéri a s tým spojený nedostatok, resp. absencia svedkov a rýchly zánik stôp v dôsledku poveternostných vplyvov.

Následne plk. Kern účastníkom poďakoval za pozornosť počas prezentácie a otvoril diskusiu.

K bodu 4

Diskusia účastníkov pracovného rokovania iniciovaná zo strany odboru sa týkala predovšetkým nižšie uvedených tém:

1. Dostupnosť pracovníkov odboru v režime 24/7 – poskytnutie telefonických a emailových kontaktov pracovníkov odboru zaoberajúcich sa touto problematikou.
2. Odborné vzdelávanie pre záujemcov – výzva odboru smerom k prítomným predstaviteľom mimovládnych organizácií, aby v prípade záujmu kontaktovali odbor s konkrétnymi požiadavkami na realizáciu vzdelávania.
3. Spoločné preventívne aktivity – zintenzívnenie spolupráce a možné formy spolupráce.
4. Limity spolupráce – najmä nízky počet a vysoká vyťaženosť pracovníkov odboru, jasné rozloženie kompetencií v rámci riešenia prípadov a pod.
5. Práca s laickou verejnosťou – nakoľko sú mimovládne organizácie v priamom kontakte s laickou verejnosťou a priamo sa podieľajú na organizácii rôznych vzdelávacích aktivít, odbor predostrel možnosti spolupráce v rámci celej problematiky environmentálnej kriminality.
6. Problémy v činnosti PZ na základe skúseností účastníkov pracovného rokovania – nezáujem zo strany policajtov obvodných oddelení, neodbornosť príslušníkov PZ.

K otázkam účastníkov pracovného rokovania:

Matej Medved' (Stráž prírody):

V prípade ak sa nájde viac usmrtených živočíchov, aký rádius je potrebné prehľadávať za účelom vylúčenia alebo potvrdenia použitia otrávenej návnady na usmrtenie živočíchov?

Plk. Kern:

Podľa uváženia, skúseností a možností závisiacich na konkrétnej situácii. Na základe realizovaných prípadov je možné konštatovať, že spravidla živočíchy po konzumácii otrávenej návnady hynú priamo pri návnade, ale stretli sme sa s prípadmi, že živočíchy ešte po konzumácii návnady preleteli, resp. sa presunuli aj 2 km od miesta následného nálezu návnady. Samozrejme, po zvážení všetkých možností je vždy ideálne prehľadať čo najväčší periméter daného územia.

Slavomír Kiss (Stráž prírody):

Strážca prírody môže v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z. z. vykonávať audiovizuálne dokumentovanie v prípadoch porušenia zákona na úseku ochrany prírody. Je táto dokumentácia použiteľná v ďalších procesných úkonoch v trestnom konaní?

Plk. Kern:

Pri zistení porušenia právnych predpisov je vždy najistejším riešením privolať na miesto políciu. Akúkoľvek dokumentáciu, ktorú vyhotovia príslušníci PZ je následne možné použiť v trestnom konaní. V prípade záznamov napr. Stráže prírody je ich použitie v trestnom konaní sporné, resp. otázne a závisí od mnohých faktorov. Ďalším aspektom v celom konaní je následne súdna prax.

Jozef Chavko (Ochrana dravcov na Slovensku):

Je známa celková suma doteraz spôsobenej škody touto trestnou činnosťou?

Plk. Kern:

Celková suma spôsobenej škody doteraz odborom nebola zrátaná. Na základe štatistického prehľadu, ktorý odbor spracoval však je možné spôsobenú škodu zosumarizovať.

V súvislosti s environmentálnou kriminalitou, resp. s trestnými činmi proti životnému prostrediu, Trestný zákon rozumie pod pojmom škoda súhrn ekologickej ujmy a majetkovej škody, ku ktorej spáchaným trestným činom došlo. Na základe právoplatného rozsudku Najvyššieho súdu sa spoločenská hodnota (ekologická ujma) použije na vymedzenie rozsahu protiprávneho konania, pričom takto spôsobená škoda nebude vymáhaná v trestnom konaní. V súvislosti s prípadmi použitia otrávenej návnady, ale aj s inými formami environmentálnej trestnej činnosti, sa však stretávame s aplikačným problémom - kto je oprávnený vyjadriť sa k spôsobenej škode - oprávnený zo spoločenskej hodnoty je v zmysle platnej legislatívy štát (v týchto prípadoch zastúpený odborom starostlivosti o životné prostredie príslušného okresného úradu), v prípade usmrtenej poľovnej zveri je to však aj príslušný užívateľ poľovného revíru, ktorý sa vyjadruje k spôsobenej majetkovej ujme.

Slavomír Kiss (Stráž prírody):

Pri kontrolách vozidiel a batožiny vo vozidlách v chránenom území, na ktoré majú strážcovia prírody zo zákona právo, na čo sa sústrediť pri hľadaní látok, ktoré sú používané na výrobu otrávnenej návnady?

Plk. Kern:

Pri prehľadávaní vozidiel kontrolovaných osôb v chránenom území je vždy potrebné dodržať zákonom stanovené oprávnenia a možnosti. Čo sa týka látok, ktoré sú používané na výrobu otrávenej návnady, resp. karbofuránu, nakoľko tento je používaný najčastejšie, môže sa vyskytovať v pevnom a kvapalnom skupenstve v rôznych farbách od béžovej pri forme hustého roztoku, cez sýto ružovú a purpurovú vo forme riedkych roztokov a kryštalických látok až po šedú kryštalickú látku.

Mgr. Katarína Grichová (Lesoochranárske zoskupenie VLK)

Karbofurán je síce zakázaný, ale je potrebné si uvedomiť, že mnohé ďalšie látky, ktoré sú používané na výrobu otrávených návnad sú voľne predajné, napr. dimethoate a diclofenac ako účinná látka Voltarenu.

Plk. Kern:

O tomto probléme je samozrejme odbor informovaný. Bohužiaľ v prípade držby legálnych látok nemá PZ žiadne možnosti ak sa nepreukáže, že ich držiteľ použil na výrobu otrávenej návnady. Modus operandi v prípade, kedy bol páchatel' na Slovensku za túto trestnú činnosť už právoplatne odsúdený, bol práve taký, že na výrobu otrávenej návnady boli použité holuby a dimethoate – legálny organofosfátový insekticíd.

Mgr. Katarína Grichová (Lesoochranárske zoskupenie VLK):

Aká bola výška trestu páchatel'a v tomto prípade?

Plk. Kern:

Odbor preverí stav konania v tomto konkrétnom prípade.

Mgr. Slávka Doktorová (Ochrana dravcov na Slovensku):

Ochrana dravcov na Slovensku aktuálny stav konania tohto konkrétneho prípadu prostredníctvom príslušného súdu preverovala v nedávnej dobe. Páchatel' dostal podmienený trest odňatia slobody na 1 rok.

Mgr. Andrej Somora (Štátna ochrana prírody SR):

Pracovníci Štátnej ochrany prírody SR sa v praxi často stretávajú s tým, že ich policajti pri nahlasovaní protiprávnych konaní odbijú s tým, že na základe ústnych pokynov prokurátora určité konania nie sú kvalifikované ako trestné činy, pričom právny názor Štátnej ochrany prírody je v mnohých prípadoch diametrálne odlišný.

Plk. Kern:

Na základe stanoviska Generálnej prokuratúry SR, zákon nič také, ako ústny pokyn prokurátora neexistuje. Pokyn prokurátora policajtovi má mať vždy písomnú formu.

Jozef Chavko (Ochrana dravcov na Slovensku):

Ako majú terénni pracovníci mimovládnych organizácií riešiť situácie, keď sa vyskytne 10 prípadov v rámci jednej kontrolnej aktivity v rámci jedného chráneného územia, napr. kontrolné aktivity na neoprávnené vjazdy motorových vozidiel do chránených území?

Plk. Kern:

K tomu, či došlo alebo nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu, v tomto konkrétnom prípade podľa § 305 ods. 2 Trestného zákona je vždy oprávnený sa vyjadriť iba orgán činný v trestnom konaní. Žiadny iný štátny orgán ani mimovládna organizácia nemá kompetenciu zhodnotiť, či konaním došlo alebo nedošlo k spáchaniu trestného činu. V prípadoch vjazdov motorových vozidiel do chránených území je vždy potrebné privolať hliadku PZ. A to aj v prípadoch, že ide o rozsiahlejšiu kontrolnú akciu. V takýchto prípadoch však odporúčame vykonávať takéto aktivity v súčinnosti s PZ, alebo minimálne informovať príslušný útvar PZ o tom, že takáto aktivita bude na území prebiehať.

Mgr. Dušan Marko (Asociácia strážcov chránených území):

V praxi sa často stretávame s tým, že policajti od Štátnej ochrany prírody SR žiadajú vyjadrenie k výške škody pri dokumentovaní prípadov nelegálnych vjazdov do chránených území. Je to relevantná otázka?

Plk. Kern:

Výška škody v prípade trestného činu porušovanie ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 2 nie je povinným znakom. Policajti sa však na výšku spôsobenej škody môžu pýtať aj kvôli novej aplikácii kvalifikovanej skutkovej podstaty tohto trestného činu, resp. posudzovaní, či trestný čin nebol spáchaný závažnejším spôsobom konania.

Mgr. Lucia Deutschová (Ochrana dravcov na Slovensku):

V súvislosti s projektom Life, ktorý Ochrana dravcov na Slovensku spoločne s Vaším odborom implementuje, bolo by možné zriadiť tiesňovú linku iba na nahlasovanie prípadov otráv voľne žijúcich živočíchov?

Plk. Kern:

Zriaďovanie osobitnej tiesňovej linky na prípady použitia otrávenej návnady na úrovni Policajného zboru považujeme za duplicitné. V prípade nálezu otrávených živočíchov alebo otrávenej návnady je vždy potrebné volať políciu prostredníctvom čísla 158. Navyše, odbor v súčasnosti nemá kapacitné ani technické a organizačné možnosti obsluhovať akúkoľvek vlastnú tiesňovú linku.

Ing. Zuzana Guziová (Ochrana dravcov na Slovensku):

Bolo by teda zo strany odboru možné písomne upozorniť zainteresované štátne inštitúcie o tom, že v týchto prípadoch je potrebné vždy volať políciu prostredníctvom čísla 158?

Plk. Kern:

Odbor predpokladá, že štátni zamestnanci by mali mať vedomosť, že v prípade podozrenia zo spáchania trestného činu, je okamžite potrebné volať políciu. V praxi sa však naozaj

stretávame aj s tým, že porušenia zákona, nie sú oznamované polícii aj na priek tomu, že sú trestným činom. Odbor teda pripraví list, ktorým bude inštruovať všetky zainteresované štátne orgány a odborné organizácie o tom, že pri podozrení na použitie otrávenej návnady, je potrebné okamžite volať na miesto nález políciu. Rovnako je však nutné si uvedomiť, ktorá zainteresovaná inštitúcia má akú zákonom uloženú povinnosť a úlohu v následnom trestnom konaní (napr. vyjadrovanie k určeniu druhu, spoločenskej hodnoty). Uvedené odbor spracováva prostredníctvom projektu Life, ktorý spoločne s Vašou organizáciou implementujeme, formou odborne spracovaného informačného materiálu, ktorý bude distribuovaný všetkým zainteresovaným orgánom presadzovania práva, ale aj odborným a mimovládny organizáciám či laickej verejnosti.

PaedDr. Imrich Šuba, PhD. (Slovenská poľovnícka komora):

Vyjadrujem podporu a blahoželám k nedávnym úspechom pri riešení tejto formy trestnej činnosti. Vzhľadom na skúsenosti Slovenskej poľovníckej komory, ale istotne aj mnohých ďalších prítomných organizácií je však nutné podotknúť, že tieto riešenia tých najaktuálnejších problémov v oblasti ochrany životného prostredia prostredníctvom trestného práva sú vždy len dočasné a nie systémové. Chcel by som poukázať na potrebu zriadenia regionálnych zložiek polície zaoberajúcich sa len environmentálnou kriminalitou, ktorú predostrela aj Generálna prokuratúra SR. Jenodznačne je potrebné riešiť túto otázku na úrovni MV SR a systémovo, nie len prípad od prípadu.

Plk. Kern:

Za podporu Vám samozrejme ďakujeme a vzhľadom na vyťaženosť až preťaženosť pracovníkov odboru rovnako pocítujeme potrebu posilnenia našich kapacít. Uvedené však musí byť riešené na úrovni vedenia Ministerstva vnútra SR a Policajného zboru.

Mgr. Andrej Somora (Štátna ochrana prírody SR):

Chcel by som sa vrátiť k otázke použitia dokumentácie z fotopascí Štátnej ochrany prírody. Skutočne nie je možné ju použiť ako dôkazový materiál v trestnom konaní? Nie je to možné ani vzhľadom na okolnosti spáchaných protiprávných konaní, napríklad ak je fotopasca umiestnená v piatom stupni ochrany mimo turistického chodníka, a teda na mieste kde je pohyb osôb zakázaný en bloc?

Plk. Kern:

V prípadoch monitorovania verejných priestranstiev v zmysle platnej legislatívy musí byť daný monitorovaný priestor označený, napr. na stĺpoch na vstupoch do chránených území musí byť umiestnená tabuľa, ktorá upovedomí osoby o tom, že priestor je monitorovaný. Inak je to bohužiaľ z právneho hľadiska napadnuteľné. V tomto prípade však odporúčame dotazovať so žiadosťou o poskytnutie výkladu a právneho názoru priamo Generálnu prokuratúru SR.

Ing. Elena Tomovčíková (Environmentálna poradňa Studnička, Bratislavská vodárenská spoločnosť):

Chcela by som informovať prítomných, že v Bratislavskom vodárenskom múzeu sa momentálne zriaďuje envirocentrum, v rámci ktorého bude realizovaných množstvo

preventívno-vzdelávacích aktivít. V prípade záujmu je možné do vzdelávacích programov zaradiť aj problematiku environmentálnej kriminality.

Plk. Kern:

Kontakty na náš odbor sú uvedené na plátne, v prípade konkrétneho nápadu a návrhu nás prosím neváhajte osloviť, určite sa v rámci našich možností radi zapojíme.

K bodu 5

Plk. Kern vyzval zúčastnených zástupcov mimovládnych organizácií, ktoré pôsobia v oblasti ochrany životného prostredia a majú záujem na riešení problematiky používania otrávených návnad ako spôsobu usmrčovania voľne žijúcich živočíchov na zintenzívnenie vzájomnej spolupráce. Plk. Kern prízvukoval, že pracovníci odboru sú v súvislosti s akoukoľvek formou environmentálnej trestnej činnosti účastníkom k dispozícii na poskytnutých telefonických a emailových kontaktoch.

Plk. Kern informoval účastníkov rokovania o tom, že odbor bude z oboch realizovaných pracovných rokovaní k tejto problematike v najbližších dňoch spracovávať informáciu pre ministerku vnútra Slovenskej republiky.

Plk. Kern následne uzavrel rokovanie poďakovaním všetkým účastníkom rokovania za ich účasť, záujem a aktívny prístup a ukončil rokovanie.

Shukcion

Poznačila: kpt. Mgr. Eva Struhárová

Schválil: plk. Ing. Mário Kern

M. Kern

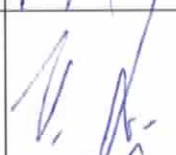

PPZ-KP-OENV-2018/025466

Bratislava, 20.06.2018

PREZENČNÁ LISTINA

(pracovné rokovanie k prípadom používania otrávených návnad za účelom usmrcovania voľne žijúcich živočíchov)

	Meno a Priezvisko	Č. OP	Organizácia	Podpis
1.	plk. Ing. Mário Kern		ÚKP P PZ	
2.	kpt. Mgr. Eva Struhárová		ÚKP P PZ	
3.	npor. JUDr. Dušan Macák		ÚKP P PZ	
4.	Mgr. Lucia Deutschová	ET 475755	Ochrana dravcov na Slovensku	
5.	Mgr. Slávka Doktorová	HN 109330	Ochrana dravcov na Slovensku	
6.	Ondrej Gavenda	EJ 482955	Slovenský rybársky zväz – Rada Žilina	
7.	Mgr. Katarína Grichová	HF 853222	Lesoochranárske zoskupenie VLK	
8.	Ing. Zuzana Guziová	EC 455830	Ochrana dravcov na Slovensku	
9.	Mgr. Dan Hart'anský	HJ 996772	Asociácia strážcov chránených území Slovenska	
10.	Ing. Martina Hustinová	HG 284379	Slovenská poľovnícka komora	
11.	Jozef Chavko	HA 282267	Ochrana dravcov na Slovensku	
12.	Ing. Bibiana Kapustová	HB 710664	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky	
13.	Slavomír Kiss	EC165305	Stráž prírody	
14.	Ing. Tibor Krajč, PhD.	EK 983305	Slovenský rybársky zväz – Rada Žilina	

15.	Mgr. Jozef Lengyel, PhD.	HP 177098	Štátna ochrana prírody SR Správa CHKO Dunajské Luhy	
16.	Ing. Juraj Lukáč	HE 808407	Lesoochranárske zoskupenie VLK	
17.	Mgr. Dušan Marko	EA 606236	Asociácia strážcov chránených území Slovenska	
18.	Michal Mádel	EJ 269765	Bastion Comorra n.o.	
19.	Matej Medveď	EA 296850	Stráž prírody	
20.	Mgr. Viktor Prachár	HN 058564	Štátna ochrana prírody SR Správa CHKO Malé Karpaty	
21.	Jozef Ridzoň	EA 411249	Slovenská ornitologická spoločnosť	
22.	Mgr. Andrej Somora	EY 142959	Štátna ochrana prírody SR Správa CHKO Dunajské Luhy	
23.	PaedDr. Imrich Šuba, PhD.	ET 950504	Slovenská poľovnícka komora	
24.	Ing. Elena Tomovčíková	EL 299274	Environmentálna poradňa Studnička	